

1 Současný stav obrany státu

1.1 Zákonná úprava

Současnou obranu státu řeší několik právních předpisů.

1. Ústava České republiky
2. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky
3. Zákon č. 585/2004 Sb., Zákon o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
4. Zákon č. 219/1999 Sb., Zákon o ozbrojených silách České republiky
5. Zákon č. 221/1999 Sb., Zákon o vojácích z povolání
6. Zákon č. 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky
7. Zákon č. 45/2016 Sb., Zákon o službě vojáků v záloze ve znění zákona č. 294/2017 Sb.

V příloze této zprávy jsou z těchto zákonů uvedeny nejdůležitější paragrafy a odstavce.

1.2 Současný stav Armády České republiky

V případě potřeby je současná Armáda ČR (AČR) schopna nasadit v bojových jednotkách maximálně do 10 tisíc bojeschopných a vycvičených vojáků a dále příslušníky aktivní zálohy (AZ), protože současná naplněnost AČR včetně AZ nedosahuje 100 %.

V roce 2005 byla **bez referenda zrušena základní vojenská služba**, a tím zanikl i výcvik mladých mužů (případně i žen) ve schopnosti zacházet se zbraněmi a v případě potřeby bránit sebe, své blízké a svou zem. České republice dnes chybí nejen vycvičené zálohy za posledních 20 let, ale i transparentní ustanovení zákona o obraně ČR, upravující povinnost alespoň části mužské populace v případě krizové situace nastoupit na základě rozhodnutí politického vedení země službu v ozbrojených silách. ČR má sice k dispozici přibližně 2,5 milionu mužů ve věku od 18 do 50 let, ti jsou však až na výjimky nepřipraveni a nevyčvičeni k vojenské službě, a navíc ani AČR, ani Správa státních hmotných rezerv nemá pro tyto zálohy vyčleněn ani zlomek potřebné výzbroje, výstroje a techniky.

Odhad početních stavů vojenské techniky AČR na přelomu let 2025/2026:

Bojové tanky	50
Obrněná technika	131
Dělostřelecká technika	86
Bojové letouny	38
Bojové vrtulníky	16

Armáda samostatně, ani v součinnosti s ostatními složkami IZS a bezpečnostních sborů není cvičena a připravována na řešení reálných krizových situací všeho druhu.

1.3 Politické vlivy – NATO – Severoatlantická smlouva

Článek 1

Smluvní strany se zavazují, jak je uvedeno v Chartě Spojených národů, urovnávat veškeré mezinárodní spory, v nichž mohou být zapleteni, mírovými prostředky tak, aby nebyl ohrožen mezinárodní mír, bezpečnost a spravedlnost, a zdržet se ve svých mezinárodních vztazích hrozby silou nebo použití síly jakýmkoli způsobem neslučitelným s cíli Spojených národů.

Článek 3

Aby bylo účinněji dosaženo cílů této smlouvy, budou smluvní strany, jednotlivě i společně, stálou a účinnou svépomocí a vzájemnou výpomocí udržovat a rozvíjet svou individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku.

Článek 5

Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován za útok proti všem, a proto odsouhlasily, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich uplatní právo na individuální nebo kolektivní obranu, uznané článkem 51 Charty Spojených národů, pomůže smluvní straně nebo stranám takto napadeným tím, že neprodleně podnikne sama a v souladu s ostatními stranami takovou akci, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly, s cílem obnovit a udržet bezpečnost severoatlantické oblasti. Každý takový útok a všechna opatření učiněná v jeho důsledku budou neprodleně oznámena Radě bezpečnosti. Tato opatření budou ukončena, jakmile Rada bezpečnosti přijme opatření nutná pro obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 13

Po dvaceti letech platnosti smlouvy může kterákoli smluvní strana odstoupit od této smlouvy rok poté, co podá vládě Spojených států amerických zprávu o vypovězení smlouvy, a ta podá informaci vládám dalších smluvních stran o uložení každé výpovědi.

1.4 Mezinárodní právo

V posledních letech jsme svědky toho, že porušování mezinárodního práva, zejména ze strany velmocí, především Spojených států, oslabuje důvěru v samotné principy, na nichž byl poválečný světový řád vystavěn. Tento vývoj vede k nebezpečné skutečnosti, že mezinárodní právo přestává být závazným rámcem pro všechny, a postupně ustupuje realitě, v níž rozhoduje síla, nikoli pravidla. Pokud se tento trend nepodaří zvrátit, hrozí, že se svět vrátí k logice „práva silnějšího“, kde menší státy ztrácejí ochranu a stabilita mezinárodního prostředí se zásadně oslabuje.

Zároveň se ukazuje, že ani Evropská unie v tomto směru nepřichází s výraznou snahou o změnu či důsledné prosazování rovného výkladu mezinárodního práva. Často působí spíše jako pasivní aktér, který se přizpůsobuje geopolitickým tlakům, než jako síla, která by principy práva aktivně hájila. I to posiluje dojem, že současný mezinárodní řád se vzdaluje svým původním hodnotám a že pravidla přestávají platit univerzálně pro všechny. Samotná obranyschopnost EU jako celku je velmi nízká zejména poté, co byl velký objem vojenské techniky darován nebo prodán na Ukrajinu.

2 Bezpečnostní situace ve středoevropském prostoru, seznam hrozeb

Bezpečnostní situace v Evropě je komplexní a dynamická, ovlivněná řadou vojenských a nevojenských hrozeb. Tyto hrozby lze dále rozdělit na celosvětové a středoevropské. Každá kategorie představuje specifické výzvy, které vyžadují adekvátní reakci.

2.1 Celosvětové vojenské hrozby - Konflikty mezi velmocemi

Konflikty mezi velmocemi, například mezi NATO a dalšími globálními hráči, mohou mít zásadní dopad na evropskou bezpečnost. V posledních letech navíc sledujeme i eskalace napětí na Blízkém východě, včetně konfliktů s Íránem, které probíhají bez formálního vyhlášení války a přispívají k dalšímu rozostření pravidel mezinárodního práva. Česká republika nemůže přímo ovlivnit globální vojenskou dynamiku, ale může se snažit minimalizovat její dopady na svou bezpečnost a civilní obyvatelstvo. *Klíčovým opatřením je vyvarovat se přímé účasti v agresivních vojenských blocích a zaměřit se na vybudování robustní civilní obrany, která může zmenšovat následky konfliktů, do kterých můžeme být zavlčeni nebo vtaženi.*

2.2 Středoevropské vojenské hrozby - Regionální konflikty a zapojení do širších konfliktů

Středoevropské státy, včetně České republiky, čelí riziku zapojení do regionálních konfliktů, které mohou být důsledkem širších geopolitických střetů. V reakci na tuto hrozbu je nezbytné budovat účinný systém obrany státního území. To zahrnuje nejen modernizaci vojenských sil, ale i rozvoj obranné infrastruktury a zajištění účinné koordinace s okolními státy.

2.3 Nevojenské hrozby

Celoplošný blackout

Globální technologické závislosti a rizika spojená s kybernetickými útoky mohou vést k celoplošnému blackoutu, což by mělo dalekosáhlé důsledky pro fungování moderní společnosti. Česká republika by měla investovat do zlepšení kybernetické bezpečnosti a rozvoje alternativních systémů, které mohou pomoci zmírnit dopady takového scénáře. Obrovské riziko v této oblasti představuje nekoncepční a nesmyslné prosazování nestabilních tzv. obnovitelných zdrojů energie (FVE a větrné elektrárny), které ze samotné své podstaty ohrožují stabilitu energetické soustavy.

Energetická krize a ohrožení dodávek strategických surovin

Vyvážená a nestranná zahraniční politika by měla zahrnovat diverzifikaci obchodních partnerů a energetických dodavatelů, čímž se sníží riziko závislosti na jedné zemi či regionu a minimalizuje se možnost politického vydírání. Zároveň je důležité udržovat korektní diplomatické vztahy s klíčovými hráči, aktivně se zapojovat do mezinárodních organizací a podporovat stabilitu v dodavatelských regionech prostřednictvím strategických investic a spolupráce.

Koncepce obrany státu 2036

Finančně ekonomická krize mimořádné intenzity

Globální ekonomické šoky, jako jsou vážné krize a recese, mohou mít velké dopady na stabilitu jednotlivých států. Česká republika může zlepšit svou odolnost prostřednictvím diverzifikace ekonomiky a posílení finančního sektoru.

Přírodní katastrofa celoplošných rozměrů všeho druhu

Katastrofy jako zemětřesení, povodně, dlouhodobé sucho, extrémně vysoké teploty, vydatné srážky, extrémní vítr nebo výrazné změny klimatu mohou mít katastrofální důsledky. Příprava a investice do ochrany a obnovy po přírodních katastrofách jsou klíčové pro minimalizaci jejich vlivu.

Epidemie závažného neznámého onemocnění

Nové a neznámé patogeny mohou způsobit pandemie s globálním dosahem jak u lidí, zvířat, tak i rostlin. Česká republika by měla investovat do zdravotní infrastruktury a rozvoje systémů pro včasné varování a reakci na epidemie. Zároveň je třeba striktně odmítnout „národní očkovací strategii“, jakož i „pandemickou smlouvu“ WHO, která má za cíl měnit legislativu na celosvětové úrovni, postrádá racionální základ a funguje jako nátlak na obyvatelstvo za účelem jeho manipulace.

Občanské války mezi původním a příchozím obyvatelstvem

Zvláště ve Francii, Německu a Rakousku jako i v dalších zemích západní Evropy již nyní dochází k napětí mezi původním obyvatelstvem a migranty. Tato situace povede k sociálním konfliktům a destabilizaci regionu. Česko by mělo monitorovat tuto situaci a zabránit migračním vlnám (včetně té, která může přijít ze západní Evropy) přísnou kontrolou migrační politiky a odstoupením od nebezpečných smluv („Migrační pakt“).

Banditismus

Narůstající sociální napětí a ekonomické problémy mohou vést k nárůstu banditismu a kriminální aktivity. Posílení vnitřní bezpečnosti a právních institucí je nezbytné pro ochranu veřejného pořádku.

2.4 Dlouhodobý výhled (25 let), islamizace západní Evropy

Pro střední Evropu v dlouhodobém výhledu může demografická a kulturní transformace v Německu a Rakousku, jako našich sousedů, vést k radikálním změnám. V případě, že Němci ve snaze o bezkonfliktní soužití s islámskými migranty začnou přijímat islám, dojde k nebezpečným transformacím v oblasti radikalizace a vnučování nového řádu i sousedním zemím včetně České republiky. Takový vývoj by mohl učinit především Německo výrazně nebezpečným aktérem v regionu. *V tomto scénáři bude pro Českou republiku stěžejním zájmem vymanit se z vlivu Německa a zajistit svou strategickou autonomii.*

2.5 Závěr

Bezpečnostní situace v Evropě je ovlivněna množstvím komplexních hrozeb, které jsou jak vojenské, tak nevojenské povahy. Zatímco celosvětové hrozby, jako jsou globální konflikty a ekonomické krize, přesahují přímou kontrolu České republiky, středoevropské hrozby vyžadují specifická opatření na ochranu státního území a stabilizaci regionu. Dlouhodobý výhled ukazuje na možnost zásadních změn, které mohou mít dalekosáhlé důsledky pro bezpečnost v regionu. Česká republika by měla přijmout strategická opatření k minimalizaci těchto hrozeb a posílení své bezpečnosti a stability.

3 Východiska koncepte obrany státu

3.1 Geografie českého státu a délka jeho hranic

Hranice České republiky mají celkovou délku 2 143 km a sousedí se čtyřmi státy: Německem (810 km), Polskem (796 km), Rakouskem (466 km) a Slovenskem (251 km). Tyto hranice jsou převážně tvořeny přírodními překážkami, jako jsou hory (Krkonoše, Šumava, Jeseníky) a řeky (Labe, Dyje, Morava), což historicky usnadňovalo jejich obranu. Způsob vedení moderní války však tyto přirozené výhody z části stírá.

3.2 Demografie a morální aspekty

Pro účinnou obranu území státu je klíčové definovat demografické aspekty. V minulých letech se ročně rodilo přibližně 100 tisíc dětí. Při zvážení všech faktorů nutných pro vstup do ozbrojených sil je reálné, aby vojenskou službu konalo 30 tisíc lidí z ročníku. Za předpokladu, že věk pro aktivní službu bude nastaven v rozmezí 19 až 45 let, je cílovým stavem armáda o počtu 750 tisíc vojáků v činné službě. Tento věkový rozsah je zvolen s cílem zahrnout optimální množství fyzicky a psychicky způsobilých jedinců pro vojenský výcvik a službu.

Je nanejvýš nutné podporovat formování hlubokého občanského vztahu obyvatel a především mladé generace ke své zemi, zakotveného ve vnitřním přesvědčení, morálních hodnotách a pocitu odpovědnosti za společnou budoucnost. Aby stát mohl být skutečně bráněn, nestačí pouze materiální prostředky či rozpočtové výdaje – *klíčovým faktorem je odhodlání jeho obyvatel svůj stát bránit a udržet*. Pokud občané nejsou ochotni svou zemi hájit, stává se i ten nejlépe vybavený stát fakticky nebránitelným (viz starověký Řím). Naopak tam, kde panuje silná vůle, identifikace s vlastí a morální odhodlání (české země 15. století, bitva u Zborova), lze úspěšně čelit i početně či technologicky silnějšímu protivníkovi. Je nutné usilovat o to, aby mladí lidé považovali stát za svůj, cítili k němu loajalitu a sounáležitost a byli připraveni nést svůj díl odpovědnosti i v době krize – nikoli se od něj odvracet či jej opouštět.

3.3 Ekonomické a materiální aspekty

Ekonomické aspekty jsou klíčovým východiskem obrany státu, protože určují schopnost financovat, udržovat a modernizovat obranné síly i celkovou odolnost společnosti vůči krizím.

1. **Obranný rozpočet** – Dostatečné financování armády a bezpečnostních složek je základním předpokladem efektivní obrany.
2. **Zbrojní průmysl a logistika** – Domácí obranný a bezpečnostní průmysl posiluje soběstačnost a snižuje závislost na zahraničních dodávkách. Investice do vývoje a výroby vojenské techniky podporují nejen armádu, ale i ekonomiku.
3. **Kritická infrastruktura a energetická bezpečnost** – Stát musí zajistit stabilitu energetických zdrojů, dopravních sítí, informačních technologií a zásobování v krizových situacích. Diverzifikace dodavatelů strategických surovin a ochrana kritické infrastruktury (v současné době hluboce podceňovaná) jsou klíčové.

Koncepce obrany státu 2036

---

4. **Mobilizační ekonomika** – V případě ohrožení musí ekonomika přejít na krizový režim, zahrnující zásobování armády, zajištění výroby klíčových materiálů a udržení chodu základních služeb.

3.4 Závěr

Celkově platí, že nutnou avšak nikoliv dostatečnou podmínkou pro udržitelnou obranu je silná a stabilní ekonomika, která umožňuje financování armády a posílení celkové odolnosti společnosti vůči hrozbám. Nezbytnou podmínkou je však vždy sepletí obyvatelstva se svou vlastí, jeho odhodlání tuto svou vlast bránit a nést rizika s tím spojená.

Východiska koncepce obrany Českého státu zahrnují široké spektrum aspektů, které je třeba důkladně zohlednit pro vytvoření efektivního obranného systému. Klíčové je správně nastavit demografické požadavky, sociální připravenost obyvatelstva, ekonomické náklady a zapojení domácího obranného průmyslu. Implementace těchto prvků přispěje k posílení národní bezpečnosti a zajištění stability v dlouhodobém horizontu.

4 Cílový stav obranné strategie

Ve světle zmíněných bezpečnostních hrozeb, základních principů obranné politiky a východisek se jeví neutralita jako jediná dlouhodobě udržitelná strategie. Jakákoli forma vazalské politiky vůči mocnostem, ať už přímá nebo skrytá, přispívá k polarizaci mezinárodních vztahů, což může negativně ovlivnit nejen naše ekonomické, ale i samotné existenční zájmy. Taková politika nás může rovněž vtahovat do konfliktů mezi mocnostmi, přičemž nemáme žádnou možnost účinně zasahovat do těchto konfrontací. Neutralita tedy představuje cestu, která nám umožňuje zachovat si nezávislost a stabilitu v turbulentním mezinárodním prostředí.

Zachování neutrality vyžaduje výrazné posílení úrovně zahraniční politiky a vytvoření nové, komplexní koncepce obranné strategie státu. Neutralita však neznamená opuštění vojenských schopností či oslabení obranného potenciálu státu. Naopak, neutralita představuje celostní přístup, který integruje různé aspekty obranyschopnosti, včetně přípravy obyvatelstva. Tato příprava by měla zahrnovat fyzické a odborné dovednosti, jakož i motivační aspekty, které posilují odhodlání občanů chránit svou zemi a argumentují pro aktivní účast na obraně státu. Celkově je neutralita způsobem, jak efektivně spojit vojenskou připravenost s aktivním zapojením společnosti do obranných snah. *Armáda musí mít ryze obranný charakter.*

4.1 Příprava a zapojení obyvatelstva do obrany státu

Příprava a zapojení obyvatelstva do obrany státu se dělí do dvou hlavních kategorií: Výchova k obraně státu a Organizace obranných aktivit.

Výchova k obraně státu ve školách

Výchova k obraně státu se zaměřuje na vzdělávání a přípravu mladé generace na základních a středních školách, kde se vyučují základy branně-bezpečnostní problematiky a výchova k vlastenectví. Tento program mimo jiné zahrnuje základy první pomoci, orientace v terénu, ovládnutí bezpilotních prostředků, základy vojenského výcviku a civilní ochrany, spojovací přípravu, ochranu proti zbraním hromadného ničení. Tato výchova má za cíl rozvíjet povědomí o důležitosti obrany státu a schopnosti mládeže reagovat v krizových situacích. Výchova se zaměří také na rozvoj fyzické kondice, bojových dovedností, koordinace ve skupině a krizového řízení. Děti a studenti musí mít motivaci a představu, proč a jakým způsobem bránit svou vlast.

Organizace obranných aktivit

Organizace obranných aktivit (OOA) zahrnuje různá zájmová sdružení a spolky, které spolupracují s armádou a nabízejí občanům příležitosti k praktickému zapojení a učení se dovednostem spojeným s obranou. Rolí OOA je podpora obranné kapacity státu.

Tímto způsobem se spojí vzdělávací a praktické aspekty přípravy obyvatelstva na obranu a posílí se základy kolektivní odpovědnosti za národní bezpečnost.

4.2 Ozbrojené síly

Ozbrojené síly se skládají z armády, vojska územní obrany, jednotek civilní obrany a hradní stráže. Stát vytváří ozbrojené síly k zajišťování své bezpečnosti, přičemž jejich hlavním úkolem je obrana státu proti vnějšímu napadení. Další úkoly ozbrojených sil vyplývají z nutnosti obrany státní hranice a ochrany civilního obyvatelstva v rámci krizí velkého rozsahu. Činnost ozbrojených sil kontrolují ústavní a další zákonem stanovené orgány. Vrchním velitelem ozbrojených sil je hlava státu.

Armáda

Armáda se skládá z profesionálního jádra tvořeného vyšším velitelským sborem a specialisty, bojových a podpůrných jednotek, pozemních a vzdušných sil (včetně dronových jednotek), protivzdušné obrany (včetně jednotek radioelektronického boje), sil podpory a výcviku.

Vojska územní obrany

Vojska územní obrany jsou určena k obraně vybraného teritoria, kritické státní infrastruktury a státní hranice.

Jednotky civilní obrany

Bude nutné změnit strukturu Civilní ochrany obyvatelstva (COO) tak, aby byla integrována do armády jako její součást. Tato složka bude využívána pro koordinaci krizového řízení a pomoc při ochraně civilního obyvatelstva. Civilní obrana bude úzce spolupracovat s armádními jednotkami a zároveň se složkami Integrovaného záchranného systému (IZS) na zajištění efektivní reakce na krizové situace. Služba v jednotkách civilní obrany bude příležitostí ke službě v armádě pro jedince se sníženou zdravotní schopností.

Hradní stráž

Hradní stráž je určena k reprezentaci a ochraně sídla hlavy státu.

4.3 Lidské zdroje

Profesionální jádro ozbrojených sil

Profesionální jádro ozbrojených sil tvořené vyšším velitelským sborem a specialisty reprezentují velitelé útvarů vyšších velitelských stupňů, generálský sbor a příslušníci speciálních jednotek (letectvo, speciální zbraňové systémy, zdravotní a chemické vojsko atd.)

Vojáci v činné službě ve věku 19 až 45 let

Cílovým stavem armády s postupným naplňováním během 10 let je zavedení základního výcviku v délce trvání 5 měsíců pro muže a dobrovolně pro ženy ve věku 19 až 45 let. Tito vojáci v činné službě budou zdokonalováni každoročním výcvikem v délce 14 dnů. To v konečném součtu znamená, že každý voják mimo základní pětiměsíční výcvik odslouží v ozbrojených silách v činné službě za svůj život 364 dnů. Smyslem základního výcviku bude vyškolení pro určenou odbornost s možností získání odborných profesních oprávnění pro civilní život. Vojáci v činné službě by měli mít daňově zvýhodnění.

Koncepce obrany státu 2036

Vojáci v záloze od 45 do 60 let

Legislativní rámec pro udržení vojenské připravenosti lze zachovat tím, že v rozmezí 45 až 60 let budou rezervisté vojáky v záloze. Tito záložníci budou v dlouhodobějších intervalech školeni, případně cvičeni, aby byli připraveni na rychlé nasazení v případě potřeby.

Odmítnutí služby v armádě

Je nutné zavést právní úpravy, které znemožní daňové zvýhodnění jednotlivců, kteří odmítnou službu v armádě. Tento krok má za cíl motivovat občany k účasti na obraně státu a zajistit, že všichni přispívají k národní bezpečnosti.

Výjimky z povinné prezenční služby

Výjimky z povinné prezenční služby jsou možné, ale pouze podle jasných pravidel a kritérií. Výjimky budou poskytovány na základě zdravotních důvodů, rodinných okolností, a dalších relevantních faktorů. Každý případ bude posuzován individuálně a bude vyžadovat doložení odpovídajících důvodů.

4.4 Materiální zdroje

Obranná infrastruktura

Potřebné investice do obranné infrastruktury je nutné zajistit včetně fortifikací, skladů zbraní a munice, komunikačních systémů a krytů, na jejichž údržbu a výstavbu nových se rezignovalo. Tyto investice budou zaměřeny na zajištění maximální obranyschopnosti a odolnosti proti různým typům hrozeb.

Operační příprava státního území

Komplexní plán operační přípravy státního území je nutné vytvořit za účelem určení a mapování strategických bodů a s tím souvisejícího stanovení obranných postavení a zajištění logistiky pro případné krizové situace. Tento plán musí být pravidelně aktualizován a testován prostřednictvím cvičení a simulací.

5 Závěr

Implementace výše uvedené koncepce a opatření posílí naši národní obranu a zajistí, že budeme lépe připraveni čelit případným hrozbám. Je nezbytné, aby všechny složky společnosti – od škol přes občanskou společnost až po státní instituce – pracovaly společně na zajištění bezpečnosti a obrany našeho státu.

Náklady na vojenskou službu zahrnují výdaje na výcvik, vybavení, personální náklady a infrastrukturu. Celkové náklady se budou pohybovat v řádu desítek miliard korun ročně. Je nutné počítat s nutností investic do modernizace a údržby obranné infrastruktury. V krátkodobém horizontu budou náklady vyšší, ale efektivní obranná politika a vysoce kvalifikovaní vojáci přinesou dlouhodobý efekt v podobě zvýšené bezpečnosti a stability.

26. 3. 2026

pplk. v.z. MUDr. Marek Obrtel
Dr. –Ing. Michal Klusáček

Příloha

Právo na ochranu a obranu života, zdraví a majetku sebe a svých blízkých má oporu i v Listině základních práv a svobod.

Oddíl druhý, Politická práva

Článek 23

Občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.

Armáda je symbolem smlouvy mezi občanem a státem o vzájemné podpoře při vytváření bezpečného prostředí pro život, jehož kořeny jsou staré tisíce let.

Branné zřízení zahrnuje v sobě vše, co směřuje k branné síle státu; v užším smyslu pak rozumějí se branným zřízením pravidla, jimiž upraveno je vystrojení a doplňování ozbrojené moci státní; základní zásady branného zřízení tvoří pak soustavu brannou. Pravidla ta nebyla vždy a všude stejná, a v té příčině vůbec jest pozorovati, že původně všichni svobodní, plnoprávní příslušníci národa nebo kmene byli brannou povinností vázání, pokud vůbec byli k boji schopni; že později jen část jich konala službu vojenskou jako povolání životní, kdežto v nejnovější době opět branná povinnost postihuje všechny občany státní, avšak jen po určitou, zákonem stanovenou dobu.

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, §2:

Obrana státu je souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.

Operační přípravou státního území je souhrn opatření vojenského, ekonomického a obranného charakteru, která se plánují a uskutečňují v míru, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu s cílem vytvořit na území státu nezbytné podmínky pro splnění úkolů ozbrojených sil a zabezpečení potřeb obyvatelstva.

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, § 3

Řízení a organizace obrany státu zahrnují výstavbu, přípravu a řízení ozbrojených sil, operační přípravu státního území, plánování obrany státu a opatření v národním hospodářství a na všech úsecích veřejného života v zájmu zajišťování obrany státu.

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, § 4

Za přípravu a zajišťování obrany státu odpovídá vláda.

Zákon 219/1999 Sb., Zákon o ozbrojených silách České republiky, Hlava I, § 29:

Koncepce obrany státu 2036

---

(6) Armáda může poskytovat vojenský výcvik i jiným osobám než vojákům nebo občanským zaměstnancům, jestliže se jedná o osoby plnící úkoly ve spolupráci s armádou nebo ve prospěch armády. **Na základě rozhodnutí ministra** může armáda poskytovat vojenský výcvik i dalším osobám, není-li tím ohroženo plnění úkolů armády.

Zákon 219/1999 Sb., Zákon o ozbrojených silách České republiky, Hlava I, § 30:

Není-li možno zabezpečit vojenský výcvik a odbornou přípravu vojáků v objektech a prostorách uvedených v § 29 odst. 2, může se jejich vojenský výcvik a odborná příprava uskutečnit v civilních školách a školských zařízeních v České republice nebo v civilních a vojenských školách v zahraničí.

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, § 7:

Krajské úřady k zajišťování obrany státu

b) plánují podle rozhodnutí vlády opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro zajištění životních potřeb obyvatel, fungování státní správy a samosprávy a zabezpečení výběrového doplnění ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo mobilizace ozbrojených sil za válečného stavu a koordinují jejich realizaci u obcí s rozšířenou působností, ...

c) stanovují a realizují opatření k zabezpečení mobilizace ozbrojených sil podle rozhodnutí ministerstva a plní další nezbytná opatření k obraně státu,

g) zabezpečují podle požadavků obcí přípravu občanů k obraně státu, ...

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, § 7a:

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností k zajišťování obrany státu

g) rozhodují o povolání fyzických osob, které mají trvalý pobyt v jejich obvodu, v souladu s požadavkem vyplývajícím ze schválených plánů obrany státu, k pracovním výpomocím a k pracovním povinnostem pro potřeby zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu a za válečného stavu; ...

h) podílejí se na evakuaci obyvatel a zabezpečení jejich nezbytných životních potřeb podle rozhodnutí krajského úřadu,

j) podílejí se na organizaci přípravy občanů k obraně státu,

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, § 8:

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností k zajišťování obrany státu

b) zabezpečují výběr a povolávání fyzických osob k pracovním výpomocím nebo k pracovním povinnostem pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností,

h) podílejí se na evakuaci obyvatel a zabezpečení jejich nezbytných životních potřeb podle rozhodnutí krajského úřadu,

j) podílejí se na organizaci přípravy občanů k obraně státu,

Koncepce obrany státu 2036

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, Hlava III, § 24:

(1) Pracovní výpomocí za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu jsou povinny všechny fyzické osoby, nebyly-li od ní osvobozeny nebo nebyla-li jim uložena pracovní povinnost anebo nebyly-li povolány k mimořádné službě.

(2) Fyzické osoby určené k pracovní výpomoci jsou povinny konat práce nad časový limit stanovený zvláštním právním předpisem, včetně prací v noci, ve dnech pracovního klidu a ve dnech státních svátků.

Zákon 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, Hlava III, § 25:

(1) O povolání k pracovní výpomoci rozhoduje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností povolávacím příkazem.

(2) Výběr fyzických osob pro určení k pracovní výpomoci ve prospěch ozbrojených sil zabezpečuje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností podle požadavku krajského vojenského velitelství. Fyzické osoby povolané k pracovní výpomoci ve prospěch ozbrojených sil jsou podřízeny velitelským orgánům vojenských útvarů a zařízení ozbrojených sil, ke kterým byly přiděleny, a plní úkoly podle jejich pokynů.

Koncepce obrany státu 2036

Obsah

1	SOUČASNÝ STAV OBRANY STÁTU	1
1.1	ZÁKONNÁ ÚPRAVA.....	1
1.2	SOUČASNÝ STAV ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	1
1.3	POLITICKÉ VLIVY – NATO – SEVEROATLANTICKÁ SMLOUVA	2
1.4	MEZINÁRODNÍ PRÁVO.....	2
2	BEZPEČNOSTNÍ SITUACE VE STŘEDOEVROPSKÉM PROSTORU, SEZNAM HROZEB	3
2.1	CELOSVĚTOVÉ VOJENSKÉ HROZBY - KONFLIKTY MEZI VELMOCEMI	3
2.2	STŘEDOEVROPSKÉ VOJENSKÉ HROZBY - REGIONÁLNÍ KONFLIKTY A ZAPOJENÍ DO ŠIRŠÍCH KONFLIKTŮ.....	3
2.3	NEVOJENSKÉ HROZBY.....	3
	<i>Celoplošný blackout .....</i>	<i>3</i>
	<i>Energetická krize a ohrožení dodávek strategických surovin .....</i>	<i>3</i>
	<i>Finančně ekonomická krize mimořádné intenzity .....</i>	<i>4</i>
	<i>Přírodní katastrofa celoplošných rozměrů všeho druhu.....</i>	<i>4</i>
	<i>Epidemie závažného neznámého onemocnění .....</i>	<i>4</i>
	<i>Občanské války mezi původním a příchodním obyvatelstvem .....</i>	<i>4</i>
	<i>Banditismus.....</i>	<i>4</i>
2.4	DLOUHODOBÝ VÝHLED (25 LET), ISLAMIZACE ZÁPADNÍ EVROPY	4
2.5	ZÁVĚR	4
3	VÝCHODISKA KONCEPCE OBRANY STÁTU.....	5
3.1	GEOGRAFIE ČESKÉHO STÁTU A DÉLKA JEHO HRANIC.....	5
3.2	DEMOGRAFIE A MORÁLNÍ ASPEKTY	5
3.3	EKONOMICKÉ A MATERIÁLNÍ ASPEKTY	5
3.4	ZÁVĚR	6
4	CÍLOVÝ STAV OBRANNÉ STRATEGIE	7
4.1	PŘÍPRAVA A ZAPOJENÍ OBYVATELSTVA DO OBRANY STÁTU.....	7
	<i>Výchova k obraně státu ve školách.....</i>	<i>7</i>
	<i>Organizace obranných aktivit .....</i>	<i>7</i>
4.2	OZBROJENÉ SÍLY	8
	<i>Armáda .....</i>	<i>8</i>
	<i>Vojska územní obrany .....</i>	<i>8</i>
	<i>Jednotky civilní obrany .....</i>	<i>8</i>
	<i>Hradní stráž.....</i>	<i>8</i>
4.3	LIDSKÉ ZDROJE	8
	<i>Profesionální jádro ozbrojených sil.....</i>	<i>8</i>
	<i>Vojáci v činné službě ve věku 19 až 45 let .....</i>	<i>8</i>
	<i>Vojáci v záloze od 45 do 60 let .....</i>	<i>9</i>
	<i>Odmítnutí služby v armádě .....</i>	<i>9</i>
	<i>Výjimky z povinné prezenční služby .....</i>	<i>9</i>
4.4	MATERIÁLNÍ ZDROJE	9
	<i>Obranná infrastruktura .....</i>	<i>9</i>
	<i>Operační příprava státního území .....</i>	<i>9</i>
5	ZÁVĚR.....	9
	PŘÍLOHA.....	10
	OBSAH	13